Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0184

Tiesiskums, pamattiesības un ES līdzekļu nepareiza izmantošana Slovākijā — nepieciešama ES reakcija

Eiropas Parlamenta 2026. gada 20. maija rezolūcija par tiesiskumu, pamattiesībām un ES līdzekļu nepareizu izmantošanu Slovākijā — nepieciešama ES reakcija (2026/2607(RSP))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES), jo īpaši tā 2. un 4. pantu, 4. panta 3. punktu, 5., 6., 9. un 10 pantu, un Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD), jo īpaši tā 20. pantu,

– ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (turpmāk — Harta),

– ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību konvenciju (ECTK) un tai pievienotos protokolus un ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību tiesas pieņemtos spriedumus attiecībā uz Slovākiju,

– ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,

– ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas un Eiropas Padomes starptautiskos cilvēktiesību līgumus,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 23. oktobra Direktīvu (ES) 2019/1937 par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem[1] (turpmāk — Trauksmes cēlēju direktīva),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 16. decembra Regulu (ES, Euratom) 2020/2092 par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai[2] (turpmāk — Tiesiskuma nosacījumu regula),

---

1 OV L 305, 26.11.2019., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj.

2 OV L 433 I, 22.12.2020., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai[3] (turpmāk — Kopīgo noteikumu regula),

– ņemot vērā savu 2018. gada 19. aprīļa rezolūciju par pētniecisko žurnālistu aizsardzību Eiropā: slovāku žurnālista *Ján Kuciak* un *Martina Kušnírová* lieta[4],

– ņemot vērā savu 2019. gada 28. marta rezolūciju par stāvokli tiesiskuma un korupcijas apkarošanas jomā Eiropas Savienībā (ES), jo īpaši Maltā un Slovākijā[5],

– ņemot vērā savu 2022. gada 20. oktobra rezolūciju par visā Eiropā vērojamo pret LGBTIQ+ personām vērstu naida noziegumu skaita pieaugumu nesen Slovākijā notikušo homofobisko slepkavību kontekstā[6],

– ņemot vērā savu 2024. gada 17. janvāra rezolūciju par plānoto galveno pretkorupcijas struktūru likvidēšanu Slovākijā un tās ietekmi uz tiesiskumu[7],

– ņemot vērā ziņojumu, ko Parlamenta Budžeta kontroles komiteja sagatavoja pēc darba brauciena uz Slovākiju no 2025. gada 26. līdz 28. maijam, un ziņojumu, kuru Parlamenta Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas Demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību uzraudzības grupa (*DRFMG*) sagatavoja pēc darba brauciena uz Bratislavu Slovākijā no 2025. gada 1. līdz 3. jūnijam,

– ņemot vērā sadaļas par Slovākiju Komisijas gada ziņojumos par tiesiskumu,

– ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras sagatavotos ziņojumus, apsekojumus un atzinumus,

– ņemot vērā Eiropas Padomes Žurnālistikas aizsardzības un žurnālistu drošības veicināšanas platformas darbību un tās ziņojumu par 2025. gadu,

---

3 OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
4 OV C 390, 18.11.2019., 111. lpp.
5 OV C 108, 26.3.2021., 107. lpp.
6 OV C 149, 28.4.2023., 22. lpp.
7 OV C, C/2024/5712, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5712/oj.

– ņemot vērā Eiropas Padomes Ministru komitejas 2014. gada 30. aprīļa deklarāciju par žurnālistikas aizsardzību un žurnālistu un citu mediju darbinieku drošību,

– ņemot vērā saistības, ko Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas dalībvalstis ir uzņēmušās attiecībā uz mediju brīvību, vārda brīvību un brīvu informācijas apriti,

– ņemot vērā Slovākijas Republikas Tieslietu padomes 2024. gada 20. novembra rezolūciju Nr. 464/2024, kurā paustas bažas par "likuma ļaunprātīgas izmantošanas" noziedzīgo nodarījumu un ieteikts to atcelt vai grozīt, lai nodrošinātu stingrākus aizsardzības mehānismus atbilstoši tiesu neatkarības principam,

– ņemot vērā Starptautiskās Juristu komisijas 2025. gada 14. februāra paziņojumu, kurā paustas bažas par acīmredzamu izpildvaras iejaukšanos Slovākijas Republikas Tieslietu padomes darbā un akcentēta nepieciešamība nosargāt tiesu padomju neatkarību, nepieļaujot ne parlamenta, ne izpildvaras ietekmi,

– ņemot vērā 2025. gada 16. oktobra kopīgo atklāto vēstuli, ko parakstījušas 56 pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kuras ir pamatīgi nobažījušās par jaunākajiem pieņemtajiem grozījumiem Slovākijas Konstitūcijā un aicina ES steidzami rīkoties,

– ņemot vērā Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) 2025. gada 28. novembra vēstuli Komisijai, kurā paustas bažas par grozījumiem, kas piedāvāti Slovākijas trauksmes cēlēju aizsardzības tiesību aktos un, iespējams, neatbilst tiesiskuma principiem, jo nodrošina aizsardzību tikai konkrētām trauksmes cēlēju kategorijām, ļauj regulējumu ar atpakaļejošu spēku piemērot lietām, kuru izskatīšana jau ir sākusies, un negatīvi ietekmē Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzību,

– ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas 2026. gada 27. janvārī rīkoto atklāto uzklausīšanu par ES finanšu interešu aizsardzību Slovākijā,

– ņemot vērā 2025. gada korupcijas uztveres indeksu, kurā Slovākija 100 punktu skalā ir ieguvusi 48 punktus un pasaules mērogā ierindojusies 61. vietā,

– ņemot vērā Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta 2025. gada dzimumu līdztiesības indeksu, kurā Slovākija 100 punktu skalā ir ieguvusi 57,2 punktus un ierindojusies 20. vietā Eiropas Savienībā, un tas liecina, ka aizvadītajā laikā valsts ir panākusi zināmu progresu, taču attiecīgie rezultāti joprojām ir zemāki par ES vidējo rādītāju,

– ņemot vērā Padomes un Komisijas 2026. gada 11. februāra paziņojumus par tiesiskumu, pamattiesībām un ES līdzekļu nepareizu izmantošana Slovākijā un par nepieciešamību pēc ES reakcijas,

– ņemot vērā savu 2026. gada 29. aprīļa rezolūciju ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmumiem par Eiropas Savienības 2024. finanšu gada vispārējā budžeta izpildes apstiprināšanu (III iedaļa — Komisija un izpildaģentūras, un devītais, desmitais un vienpadsmitais Eiropas Attīstības fonds)[8],

– ņemot vērā Reglamenta 136. panta 2. punktu,

A. tā kā ES ir dibināta, pamatojoties uz tādām vērtībām kā cilvēka cieņas, brīvības, demokrātijas, līdztiesības, tiesiskuma ievērošana un cilvēktiesību — tostarp minoritāšu tiesību — ievērošana, kā tas norādīts LES 2. pantā, atspoguļots Hartā un nostiprināts starptautiskajos cilvēktiesību līgumos; tā kā šīs ir visām dalībvalstīm kopīgas vērtības, kas Eiropas Savienībai un katrai atsevišķai dalībvalstij konsekventi būtu jāuztur spēkā un aktīvi jāveicina visās — gan iekšējās, gan ārējās — politikas jomās; tā kā dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai nevājinātos LES 2. pantā noteikto vērtību aizsardzība; tā kā šo vērtību graušanas rezultātā ES dzīvojošie cilvēki var pamazām zaudēt savas tiesības un brīvības;

B. tā kā LES 6. panta 3. punktā ir atzīts, ka pamattiesības, kas garantētas Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā un kas izriet no dalībvalstu kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām, ir Savienības tiesību vispārīgo principu pamats;

C. tā kā ES darbība ir atkarīga no dalībvalstu savstarpējas uzticēšanās, kuras pamatā ir stabila pārliecība, ka valstis uztur spēkā demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesības, kā tas garantēts ECTK un Hartā;

D. tā kā pēc faktu konstatēšanas brauciena uz Slovākiju no 2025. gada 1. līdz 3. jūnijam *DRFMG* pauda nopietnas bažas par krimināllikuma reformām, kas vājina centienus apkarot korupciju, par īsākiem noilguma termiņiem un paātrinātu procedūru izmantošanu bez pienācīgas apspriešanās; tā kā brauciena rezultātā ir konstatēti riska faktori, kas saistīti ar prokuratūras rīcības brīvību, vispusīgu pretkorupcijas stratēģiju trūkumu, aizvien lielāku spiedienu uz tiesu varu, medijiem un pilsonisko sabiedrību, mediju brīvības mazināšanos un aicinājumiem apstrīdēt ES tiesību normu pārākumu; tā kā ir faktiski konstatēts, ka cīņa pret korupciju vairs nav valdības prioritāte, jo tiesā nonāk aizvien mazāk kriminālllietu par korupciju nevis tāpēc, ka tā būtu mazinājusies, bet gan tāpēc, ka vājinās attiecīgo tiesību aktu izpilde, un, kad būs izskatītas ar premjerministra iepriekšējo valdību saistītās korupcijas lietas, jaunas nozīmīgas korupcijas lietas vairs netiks rosinātas; tā kā tiek lēsts, ka likumdošanas reformas, iespējams, bijušas labvēlīgas 1324 notiesātajām personām, no kurām 446 personas (daudzas — politiski saistītas) pirms laika ir atbrīvotas no ieslodzījuma;

---

8 Pieņemtie teksti, P10_TA(2026)0125.

E. tā kā pēc darba brauciena uz Slovākiju no 2025. gada 26. līdz 28. maijam Budžeta kontroles komiteja pauda nopietnas bažas par kontroles un revīzijas sistēmu darbību, ES finansējuma pārvaldību un — plašākā kontekstā — par stāvokli tiesiskuma jomā; tā kā darba brauciens notika saspīlētas politiskās situācijas apstākļos, par ko liecināja publiski uzbrukumi brauciena dalībniekiem un kas raisīja pamatīgas bažas saistībā ar pārredzamību, varasiestāžu un ieinteresēto personu sniegtu pretrunīgu informāciju, kā arī pilsoniskajai sabiedrībai un pētnieciskajiem žurnālistiem naidīgu atmosfēru; tā kā brauciena rezultātā turklāt ir konstatēti riska faktori saistībā ar ES finansējuma pārvaldību, cita starpā arī nepilnības pārraudzības mehānismos, nepietiekama aizsardzība pret krāpšanu un izmeklēšanas spēju vājināšanās pēc Īpašās prokuratūras likvidēšanas un Krimināl kodeksa reformām, kā rezultātā satraucoši sākotnējie statistikas dati liecina, ka 2025. gada pirmajos mēnešos, iespējams, ir bijuši tikai divi lēmumi par personas saukšanu pie kriminālatbildības par nodarījumiem, kas līdzīgi tiem, kurus iepriekš izmeklēja Īpašā prokuratūra; tā kā pirms tam Īpašā prokuratūra katru gadu izskatīja 120 līdz 150 lēmumus par personas saukšanu pie kriminālatbildības; tā kā darba brauciena rezultātā ir konstatēti arī trūkumi saistībā ar ES finansējuma efektīvu izmantošanu neaizsargātu kopienu vajadzībām, un tas jo īpaši attiecas uz romu kopienai paredzētā ES finansējuma izmantošanu;

F. tā kā ar 2025. gada 26. septembrī pieņemto grozījumu Slovākijas Konstitūcijas 7. pants ir papildināts ar tiesību normām par valstiskumu, kas ļauj Slovākijas varasiestādēm — tostarp tiesām — spriest par to, vai un cik lielā mērā Slovākijā ir piemērojami ES tiesību akti, ieskaitot Eiropas Savienības Tiesas (EST) nolēmumus; tā kā bažas par šo grozījumu ir paudis Eiropas Padomes cilvēktiesību komisārs, Venēcijas komisija un ANO Cilvēktiesību komiteja; tā kā Komisija 2025. gada 21. novembrī nolēma sākt pārkāpuma procedūru, nosūtot Slovākijai oficiālu paziņojuma vēstuli par to, ka valsts ir pārkāpusi fundamentālus ES tiesību aktu principus, jo īpaši tos, kuri nosaka ES tiesību aktu pārākumu, autonomiju, spēkā esamību un vienveidīgu piemērošanu;

G. tā kā tiesu sistēmai joprojām ir grūti efektīvi strādāt, sevišķi ar administratīvām lietām; tā kā 2025. gada ziņojumā par tiesiskumu Komisija ieteica Slovākijai īstenot pasākumus, kas nodrošinātu pietiekamas garantijas attiecībā uz tiesībām neatkarīgi lemt par Tieslietu padomes locekļu atbrīvošanu no amata — sevišķi gadījumos, kad tie nav tiesnešu iecelti — atbilstoši Eiropas standartiem par tiesu padomju neatkarību, un nodrošināt, ka ir ieviesti un tiek pienācīgi ievēroti pietiekami aizsardzības mehānismi gadījumos, kad tiek spriests par tiesnešu kriminālatbildību sakarā ar “likuma ļaunprātīgas izmantošanas” noziegumu spriedumu pieņemšanas kontekstā;

H. tā kā 2025. gada ziņojumā par tiesiskumu Komisija ieteica Slovākijai

sagatavot priekšlikumus attiecībā uz lobēšanas regulējumu un stiprināt aktīvu deklarēšanas un pārbaudes sistēmu, kā arī turpināt iesākto darbu pie interešu konflikta normu reformas un nodrošināt efektīvu un neatkarīgu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu augsta līmeņa korupcijas lietās, tā cenšoties iedibināt stabilu tiesu praksi un cita starpā nepieļaujot nepamatotu iejaukšanos un liedzot iespēju ģenerālprokurora pilnvaras izmantot galīgo izmeklēšanas un notiesāšanas lēmumu anulēšanai;

I. tā kā Komisija, ņemot vērā ieteikumu, ko sniedza Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), 2025. gada 8. maijā pieņēma īstenošanas lēmumu par Atveseļošanas un noturības mehānisma nodrošinātā atbalsta samazināšanu interešu konflikta gadījumā atbilstoši Regulas (ES) 2021/241 22. panta 5. punktam un ar Slovākiju noslēgtā finansēšanas nolīguma 19. panta 1. punktam un 2. punkta a) apakšpunktam (C(2025)0294);

J. tā kā Pretkorupcijas starpvalstu grupa (*GRECO*) 2025. gada 6. jūnijā pieņēma *ad hoc* ziņojumu par Slovākijas Republiku un šajā ziņojumā izklāstīja vairākus ieteikumus, ņemot vērā faktus, kas konstatēti saistībā ar paātrinātas likumdošanas procedūras izmantošanu, noilguma termiņu saīsināšanu, kriminālsodu mīkstināšanu, iestāžu reformām, kuras skārušas prokuratūru un policijas dienestu, kā arī saistībā ar saukšanu pie atbildības par "likuma ļaunprātīgas izmantošanas" noziegumu; tā kā Venēcijas komisija un Eiropas Padomes Cilvēktiesību un tiesiskuma ģenerāldirektorāts 2026. gada 6. un 7. martā norādīja, ka "likuma ļaunprātīgas izmantošanas" noziedzīga nodarījuma klasificēšana rada bažas, jo tas būtībā var graut tiesu varas neatkarību, un atkārtoti uzsvēra, ka par ierasto pārsūdzības kārtību primāri būtu jāuzskata apelācijas prasības iesniegšana augstākā tiesu instancē;

K. tā kā 2025. gada ziņojumā par tiesiskumu Komisija ieteica Slovākijai stiprināt noteikumus un mehānismus, kas atjaunotu un vēl vairāk aizsargātu sabiedrisko mediju neatkarīgu pārvaldību un redakcionālo neatkarību atbilstoši Eiropas noteiktajiem sabiedrisko mediju standartiem, un turpināt īstenot normatīvo un citu aizsardzības mehānismu ieviešanas procesu, tiecoties panākt, lai uzlabotos žurnālistu fiziskā drošība un darba apstākļi, un cita starpā arī turpināt strādāt pie neslavas celšanas tiesību aktu reformas atbilstoši Eiropas noteiktajiem žurnālistu aizsardzības standartiem; tā kā Slovākijas valdība un parlaments 2025. gadā iecēla Slovākijas Televīzijas un radio padomi (*STVR*), kuras sastāvā ir tikai valdošās koalīcijas piedāvātie kandidāti, ko apliecina ģenerāldirektora izvēle un spēcīgs spiediens uz *STVR* darbiniekiem redakcionālā satura veidošanas ziņā;

L. tā kā Slovākijas Konstitucionālā tiesa 2026. gada 11. februārī nolēma lūgt EST sniegt prejudiciālu nolēmumu (lieta C-107/26) par Slovākijas Televīzijas un radio likuma atbilstību Eiropas Mediju

brīvības aktam[9];

M. tā kā jau iepriekš Slovākijā politiķu publiskie uzbrukumi žurnālistiem, pilsoniskajai sabiedrībai un neaizsargātām grupām ir veicinājuši naida runas savdabīgu normalizēšanu, kā rezultātā ir pastrādāti smagi, vardarbīgi noziegumi, tostarp *Ján Kuciak* un *Martina Kušnírová* slepkavība; tā kā *Ján Kuciak* un *Martina Kušnírová* slepkavība ir viena no sarežģītākajām lietām, kādas tiek izmeklētas; tā kā šīs lietas izskatīšana notika Īpašās prokuratūras uzraudzībā, un tagad tā ir nonākusi ģenerālprokurora kompetencē;

N. tā kā 2025. gada ziņojumā par tiesiskumu Komisija ieteica Slovākijai nodrošināt efektīvu sabiedrisko apspriešanos un ieinteresēto personu iesaisti likumdošanas procesā un šajā sakarībā risināt arī jautājumu par biežu paātrinātās procedūras izmantošanu; tā kā 2025. gadā 20 % no Slovākijas parlamenta pieņemtajiem likumiem bija izskatīti un pieņemti paātrinātas likumdošanas procedūras kārtībā;

O. tā kā Slovākijas parlaments 2025. gada 12. decembrī paātrinātās procedūras kārtībā grozīja trauksmes cēlēju aizsardzības tiesību aktu; tā kā Slovākijas Konstitucionālā tiesa 2025. gada 17. decembrī apturēja attiecīgo grozījumu stāšanos spēkā; tā kā Komisija 2026. gada 30. janvārī nolēma sākt pārkāpuma procedūru, nosūtot Slovākijai oficiālu paziņojuma vēstuli par to, ka valsts ir pārkāpusi ES noteikumus par trauksmes cēlēju aizsardzību;

P. tā kā Slovākijas parlaments 2025. gada 16. aprīlī grozīja tiesību aktus par bezpeļņas organizācijām; tā kā Eiropas Padomes cilvēktiesību komisārs un Venēcijas komisija ir pauduši bažas par attiecīgo grozījumu atbilstību ECTK; tā kā pret nevalstiskajām organizācijām (NVO) ir vērstas nomelnošanas kampaņas, draudi un iebiedēšana[10]; tā kā Konstitucionālā tiesa 2025. gada 17. decembrī secināja, ka attiecīgie grozījumi neatbilst ne Slovākijas Konstitūcijai, ne ECTK; tā kā Slovākijas varasiestādes, ignorējot šo tiesas lēmumu, īstenoja alternatīvus pasākumus, kas palielina pilsoniskās sabiedrības organizāciju administratīvo pārraudzību, un grozīja pārredzamības noteikumus, un tas rada bažas par neatslābstošu

---

9 Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 11. aprīļa Regula (ES) 2024/1083, ar ko izveido vienotu satvaru mediju pakalpojumiem iekšējā tirgū un groza Direktīvu 2010/13/ES (Eiropas Mediju brīvības akts) (OV L, 2024/1083, 17.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

10 Civil Liberties Union for Europe (Liberties). *Liberties Rule of Law Report 2025: Slovakia* [Eiropas Pilsonisko brīvību savienības 2025. gada ziņojums par tiesiskumu Slovākijā; latviešu valodā nav pieejams]; European Commission. *2025 Rule of Law Report – Country Chapter on Slovakia* [Eiropas Komisijas 2025. gada ziņojums par tiesiskumu — Slovākijas valsts sadaļa; latviešu valodā nav pieejams]; informācija no Slovākijas Republikas valsts tiesībsarga (ombuda) biroja, 2025. gads.

spiedienu uz pilsoniskās sabiedrības telpu;

Q. tā kā ANO cilvēktiesību eksperti un ANO Cilvēktiesību komiteja ir paudusi bažas par NVO, žurnālistu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju stigmatizēšanu un vajāšanu Slovākijā, kā arī par ierobežojumiem pilsoniskās sabiedrības telpā; tā kā ANO Cilvēktiesību komiteja aicināja Slovākiju pārskatīt un grozīt valsts tiesību aktus, lai nodrošinātu, ka ir pilnībā aizsargātas tiesības uz miermīlīgu pulcēšanos, un lai garantētu pienācīgu NVO regulējumu; tā kā attiecībā uz Slovākiju joprojām tiek īstenota pastiprināta procedūra saistībā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu izpildi, jo trūkst aizsardzības mehānismu slepenas novērošanas gadījumos[11];

R. tā kā Slovākijas parlaments 2025. gada 11. decembrī grozīja Krimināl kodeksu, lai noteiktu kriminālatbildību par vēlēšanu kampaņas traucēšanu "svešas varas vai svešas varas aģenta ietekmē"; tā kā 2026. gada 27. martā tika iesniegts priekšlikums grozīt tiesību aktus par kārtību, kādā tiek īstenotas tiesības balsot, nosakot, ka balsošanu pa pastu no ārzemēm aizstāj balsošana klātienē, ierodoties valsts diplomātiskajā vai konsulārajā pārstāvniecībā;

S. tā kā 2025. gada 26. septembrī pieņemtie konstitūcijas grozījumi ieviesa noteikumus par adopciju, izglītojošiem pasākumiem un konstitucionālu dzimuma definīciju; tā kā Eiropas Padomes cilvēktiesību komisārs un Venēcijas komisija ir pauduši bažas par šiem grozījumiem;

T. tā kā Slovākijā pastāv sistēmiski izmeklēšanas un kriminālvajāšanas trūkumi attiecībā uz vardarbību ģimenē, kā uzsvērts Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā[12];

U. tā kā EST joprojām nav pabeigta lieta C-799/23 Komisija pret Slovākiju; tā kā Slovākijai joprojām tiek piemērota pastiprināta procedūra attiecībā uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas sprieduma izpildi par romu bērnu diskriminējošu ieskaitīšanu un izglītošanu īpašās klasēs pamatskolās bērniem ar intelektuālās attīstības traucējumiem[13]; tā kā 2025. gada 25. februārī Eiropas Padomes cilvēktiesību komisārs aicināja steidzami veikt pasākumus, lai uzlabotu marginalizēto romu kopienu nepienācīgos dzīves apstākļus; tā kā komisārs sniedza ieteikumus par to, kā garantēt romu bērnu piekļuvi iekļaujošai un kvalitatīvai izglītībai un izbeigt viņu segregāciju, un par antičigānisma un diskrimināc ijas novēršanu, jo

---

11 Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2023. gada 26. oktobra spriedums lietā *Plechlo* pret Slovākiju (18593/19) un 2021. gada 20. jūlija spriedums lietā *Zoltan Varga* pret Slovākiju (58361/12).

12 Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2026. gada 22. janvāra spriedums lietā *J.S.* pret Slovākiju (35767/23).

13 Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2025. gada 27. februāra spriedums lietā *Salay* pret Slovākiju (29359/22).

īpaši policijas darbā; tā kā Slovākijai joprojām tiek piemērota pastiprināta procedūra attiecībā uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas sprieduma izpildi par policijas izturēšanos pret romiem[14];

V. tā kā Eiropas Pilsonisko brīvību savienības 2025. gada ziņojumā par tiesiskumu[15] ir uzsvērtas pastāvīgās bažas par Slovākiju tādās jomās kā tiesu iestāžu neatkarība, korupcijas apkarošanas satvars, mediju brīvība, paātrinātu likumdošanas procedūru izmantošana, pilsoniskā telpa un pamattiesības, jo īpaši attiecībā uz minoritātēm un nepasargātām grupām;

W. tā kā 2025. gada 11. decembrī Slovākijas parlaments grozīja Krimināl kodeksu, lai noteiktu krimināl atbildību par "pēc Otrā pasaules kara pieņemto dekrētu" apšaubīšanu; tā kā šis nesen pieņemtais likums var radīt ierobežojošu ietekmi uz vārda brīvību un akadēmisko brīvību, ko aizsargā Eiropas Savienības Pamattiesību harta; tā kā pastāvīga zemes konfiskācija uz minēto dekrētu pamata, kuri jo īpaši ir tikuši piemēroti pie ungāru nacionālās minoritātes piederīgiem iedzīvotājiem, faktiski ir zemes sagrābšanas shēma, kas ir atņēmusi vērtīgu zemi simtiem īpašnieku un raisa bažas par juridisko noteiktību un tiesiskuma ievērošanu; tā kā 2022. gada 2. februārī Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību padomdevēja komiteja aicināja Slovākijas iestādes sākt dialogu ar attiecīgo nacionālo minoritāšu pārstāvjiem par 1945. gada īpašuma konfiskācijas noteikumu iespējamo negatīvo ietekmi uz pašreizējām etnisko grupu attiecībām

1. pauž dziļas bažas par demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību stāvokļa pasliktināšanos Slovākijā; uzsver, ka pārbaudāma dalībvalstu atbilstība gan tiesiskuma principiem, gan Pamattiesību hartai ir jāuzskata par būtisku priekšnoteikumu jebkādu ES līdzekļu saņemšanai; uzsver, ka visām programmām un investīcijām, ko finansē no ES budžeta, ir jākalpo sabiedrības interesēm; uzsver, ka sistēmiski trūkumi tiesiskuma jomā, jo īpaši tiesu iestāžu neatkarības ziņā un revīzijas un kontroles sistēmās, apdraud ES finanšu interešu aizsardzību;

2. aicina Komisiju novērtēt, vai varētu būt droša varbūtība, ka Slovākija varētu nopietni pārkāpt LES 2. pantā minētās vērtības; turklāt aicina Komisiju pilnībā izmantot visus pieejamos instrumentus, ar ko risināt demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību problēmas, sākot ar preventīviem un sadarbības instrumentiem ikgadējā tiesiskuma ziņojuma ietvaros, lai nodrošinātu atbilstību LES 2. pantā noteiktajām vērtībām; tomēr uzsver, ka gadījumos, kad bažas joprojām pastāv un ir pienācīgi pamatotas, Komisijai nevajadzētu

---

14 Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2020. gada 1. septembra spriedums lietā *R.R.* un *R.D.* pret Slovākiju, 2022. gada 8. septembra spriedums lietā *P.H.* pret Slovākiju (37574/19) un 2024. gada 24. oktobra spriedums lietā *B.B.* pret Slovākiju (48587/21).

15 https://www.liberties.eu/f/vdxw3e.

vilcināties izmantot visus tās rīcībā esošos izpildes panākšanas pasākumus, lai aizsargātu ES budžetu un nodrošinātu atbilstību LES 2. pantā noteiktajām vērtībām, tostarp pārkāpuma procedūras un jo īpaši paātrinātas pārkāpuma procedūras, pieteikumus par pagaidu pasākumiem EST un darbības EST spriedumu neizpildes gadījumā, kā arī pastiprinātas revīzijas, maksājumu apturēšanu, sistemātisku finanšu korekciju piemērošanu un atgūšanas procedūras;

3. pauž nožēlu par to, ka Slovākija ir pieņēmusi virkni krimināllikuma un kriminālprocesa likuma grozījumu, ieskaitot tādus, kas samazina sodus par korupciju un finanšu noziegumiem, saīsina noilguma termiņus un slēdz specializētas korupcijas apkarošanas struktūras, Nacionālo noziedzības apkarošanas aģentūru un Īpašo prokuratūru, kā rezultātā ir aizkavējusies citām struktūrām nodoto izmeklēšanu veikšana, ievērojami samazinājies korupcijas lietu skaits un ir apdraudēta krimināltvajāšana par nodarījumiem, kuros iesaistīti ES līdzekļi; pauž bažas par plašo rīcības brīvību, kas saskaņā ar Slovākijas Kriminālprocesa kodeksa 363. pantu piešķirta Slovākijas ģenerālprokuroram un kas var ļaut pārtraukt vai aizkavēt kriminālprocesu formālu iemeslu dēļ bez pietiekamiem aizsardzības pasākumiem, tādējādi apdraudot lietu, jo īpaši ar korupciju saistītu nodarījumu, rezultatīvu izmeklēšanu un krimināltvajāšanu; pauž bažas par ziņām, ka bijušie pretkorupcijas izmeklētāji saskaras ar vajāšanu un izmeklēšanu, un uzskata, ka šīs darbības vājina cīņu pret korupciju, var apdraudēt ES finanšu interešu aizsardzību un atturēt no neatkarīgām izmeklēšanām; pauž bažas arī par atklātajiem interešu konfliktiem Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanā;

4. pauž dziļas bažas par Slovākijas konstitūcijas grozījumiem, jo īpaši tiem, kas ierobežo pamattiesības, tiesiskumu un ES tiesību pārākumu; ar bažām atzīmē, ka pilsoniskās sabiedrības organizācijas ir brīdinājušas, ka šie grozījumi varētu būt pamattiesību pārkāpumi; uzsver, ka konstitucionālie noteikumi ir jāformulē pietiekami precīzi, lai nepieļautu patvaļīgu interpretāciju, un tiem ir pilnībā jāatbilst ES tiesību aktos, tostarp Hartā, noteiktajiem pienākumiem, kā arī starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem; atgādina, ka ir pilnībā jāievēro ES tiesību pārākums un starptautisko saistību saistošais raksturs un ka nekādi konstitucionāli noteikumi nevar attaisnot EST vai Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu neievērošanu; aicina Slovākijas iestādes nodrošināt, ka tās konstitūcija pilnībā atbilst ES tiesību aktiem un starptautiskajām cilvēktiesībām, un ņemt vērā Venēcijas komisijas un starptautisko cilvēktiesību struktūru ieteikumus, jo īpaši par ES tiesību aktu pārākumu, tiesībām uz privāto un ģimenes dzīvi, nediskriminēšanu uz dzimuma un seksuālās orientācijas pamata un tiesībām uz izglītību;

5. aicina Komisiju novērtēt neseno tiesību aktu izmaiņu atbilstību ES tiesību aktiem un piemērot Kopīgo noteikumu regulas noteikumus gadījumos, kad netiek ievēroti tajā paredzētie horizontālie veicinošie

nosacījumi;

6. uzsver, ka Nosacītības regulā nav noteikti tikai galējas nepieciešamības pasākumi, bet ir atļauts arī rīkoties agrīni, daļēji apturot līdzekļu izmaksu, ja tiek konstatēti tiesiskuma pārkāpumi, kas rada nopietnu risku pareizai ES budžeta finanšu pārvaldībai; vēlreiz aicina Komisiju 2024. gada budžeta izpildes apstiprināšanas kontekstā sākt Nosacītības regulas 6. panta 1. punktā noteiktās procedūras pirmo posmu;

7. pauž dziļas bažas par mēģinājumu likvidēt Trauksmes cēlēju aizsardzības biroju, jo tas būtu ievērojami samazinājis trauksmes cēlējiem nodrošināto aizsardzības līmeni, cita starpā – palielinot atriebības risku un samazinot piekļuvi tiesiskajām garantijām; noraida noteikumus, kas ievieš "pārskatīšanas mehānismu", kurš iestādēm un darba devējiem dod iespēju atsaukt trauksmes cēlēju aizsardzību bez tiesas uzraudzības un tādējādi apdraud Hartā noteiktās pamattiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību; uzsver, ka trauksmes cēlēju aizsardzības ierobežošana nav saderīga ar ES Trauksmes cēlēju direktīvu un apdraud tiesiskumu; atzinīgi vērtē Slovākijas parlamenta 2026. gada 17. marta lēmumu atcelt pretrunīgi vērtēto likumu un saglabāt Trauksmes cēlēju aizsardzības biroju; aicina Komisiju cieši sekot līdzi tam, kā tiek īstenots regulējums, kas atceļ Slovākijas Trauksmes cēlēju aizsardzības biroja likvidēšanu, un tādējādi nodrošināt, ka šīs atcelšanas rezultātā tiek pilnībā atjaunots iepriekšējais aizsardzības līmenis un tā atbilst ES tiesību aktiem, un pirms jebkādas turpmākas rīcības apsvēršanas novērtēt atcelšanas apmēru un rezultativitāti; aicina Slovākijas iestādes nodrošināt atbilstību ES tiesību aktiem un trauksmes cēlēju aizsardzības standartiem;

8. mudina Komisiju pastiprināt mērķorientētas kontroles un pārbaudes uz vietas Slovākijā, arī pastiprinātā un sistemātiskā sadarbībā ar *OLAF* un *EPPO*, lai kompensētu nacionālo izpildes panākšanas spēju vājināšanos un nodrošinātu rezultatīvus notiekošo izmeklēšanu pēcpasākumus; uzsver, ka šādas kontroles ir sistemātiski jāpiemēro visās attiecīgajās ES finansējuma plūsmās, ieskaitot gan daudzgadu finanšu shēmu, gan Atveseļošanas un noturības mehānisma līdzekļus;

9. vēlreiz apstiprina gatavību lojālas sadarbības garā sadarboties ar Slovākijas iestādēm, kā arī ar pilsonisko sabiedrību un neatkarīgām institūcijām, lai konstatētos trūkumus novērstu; uzsver, ka tā kontroles un misiju mērķis ir atbalstīt demokrātisko institūciju stiprināšanu, tiesiskumu un pareizu ES līdzekļu izmantošanu; aicina Slovākijas iestādes šajā procesā ar ES iestādēm sadarboties konstruktīvi un proaktīvi;

10. aicina Slovākijas iestādes pilnībā īstenot Komisijas, *GRECO* un Venēcijas komisijas ieteikumus par tiesu iestādēm un korupcijas apkarošanu, jo īpaši attiecībā uz "ļaunprātīgas likuma izmantošanas"

noziedzīgā nodarījuma atcelšanu un Tiesu padomes neatkarības un objektivitātes nodrošināšanu tiesību aktos un praksē, specializētu pretkorupcijas struktūru darbību, materiālajām un procesuālajām krimināltiesībām un prokuroru neatkarību;

11. stingri nosoda Īpašās prokuratūras slēgšanu, ņemot vērā tās acīmredzamo ietekmi uz korupcijas izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, ko nevar kompensēt ar *EPPO* darbībām, jo īpaši ņemot vērā ziņas par krāpnieciskās darbības "sadrumstalošanu" tā, ka lietas iespējamā vērtība nepārsniedz *EPPO* iesaistei noteikto robežvērtību; uzsver, ka nesenās izmaiņas ir steidzami vēlreiz jānovērtē; aicina Slovākijas iestādes nodrošināt pilnīgu, savlaicīgu un proaktīvu sadarbību ar *EPPO* un *OLAF*;

12. vēlreiz pauž bažas par Slovākijas Lauksaimniecības maksājumu aģentūras darbību un kopējās lauksaimniecības politikas finansējuma pārvaldību, tostarp par strukturālām nepilnībām, ko apstiprinājusi Slovākijas Republikas Augstākā revīzijas iestāde, neadekvātiem kontroles mehānismiem, nepietiekamiem korektīvajiem pasākumiem un izmaksu pieaugumu ar vāju kontroli; uzskata, ka šie trūkumi apstiprina nopietnās un sistēmiskās nepilnības pārvaldības un kontroles sistēmā, kas Slovākijā reglamentē lauksaimniecības izdevumus;

13. pauž bažas par iespējamu nepareizu izmantošanu un pārkāpumiem ES finansēto lauku attīstības un tūrisma projektu īstenošanā Slovākijā, arī par gadījumiem, kas saistīti ar ES finansētiem viesu namu projektiem, kuros lauksaimniecības un lauku attīstības līdzekļi varētu būt nepareizi izmantoti tādu luksusa privāto īpašumu būvniecībai vai renovācijai, kam ir ierobežota ES pievienotā vērtība vai tādas nav nemaz; uzsver, ka šāda rīcība, ja tā tiktu patiešām konstatēta, būtu nopietns pareizas finanšu pārvaldības, pārredzamības un vienlīdzīgas attieksmes principu pārkāpums un mazinātu sabiedrības uzticēšanos ES budžetam;

14. atgādina par dalībvalstu pienākumu nodrošināt rezultatīvu, pārredzamu un atbildīgu ES līdzekļu pārvaldību; aicina Slovākijas iestādes, pilnībā sadarbojoties ar Komisiju, nekavējoties veikt rezultatīvus korektīvos pasākumus, lai nodrošinātu konkrētus ieguvumus iedzīvotājiem, cita starpā – stiprinot iekšējās kontroles sistēmas, nodrošinot pienācīgu interešu konfliktu atklāšanu un pārvaldību un uzlabojot nepareizu maksājumu atgūšanu;

15. pauž dziļas bažas par mediju brīvības un plurālisma pasliktināšanos Slovākijā, ieskaitot politisku iejaukšanos sabiedriskajos medijos, spiedienu uz žurnālistiem, kas tiek panākts ar naidīguma gaisotni, nomelnošanas kampaņām un dezinformāciju, stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību (*SLAPP*) izmantošanu, arī no augsta ranga politiķu puses, un risku, ka mediju piederība koncentrēsies politiski pieskaņotu īpašnieku rokās, kā arī svarīgu kultūras iestāžu vadītāju

atlaišanu, kas var ierobežot preses brīvību un publisko diskursu; uzsver, ka novājināta mediju vide ievērojami samazina demokrātisko kontroli un veicina korupciju ES līdzekļu izmantošanā; aicina Slovākijas iestādes pilnībā īstenot Komisijas ieteikumus par medijiem, jo īpaši sabiedrisko mediju tiesisko regulējumu, ievērojot Eiropas Mediju brīvības aktu un nodrošinot redakcionālo neatkarību un žurnālistu aizsardzību; aicina Slovākiju pilnībā un faktiski ievērot Eiropas Mediju brīvības aktu un mudina Komisiju cieši un proaktīvi sekot līdzi tā īstenošanai; atgādina, ka Slovākijas iestādēm kultūras iestāžu darbībā un finansēšanā ir jāievēro vārda un mākslas brīvība un jāatturas no tādu juridisku darbību nepareizas izmantošanas, kas ierobežo publiskās debates; godina noslepkavoto *Ján Kuciak* un viņa būtisko darbu pētnieciskajā žurnālistikā; aicina Slovākijas iestādes gādāt, ka viņa lietā tiek panākts taisnīgums;

16. pauž nožēlu par vairākkārtēju un nepamatotu paātrināto likumdošanas procedūru izmantošanu nolūkā īstenot būtiskas reformas; uzsver, ka šādas procedūras nedrīkst kļūt par normu un tām vajadzētu būt stingri pamatotām un izmantojamām tikai pienācīgi pamatotos apstākļos, jo tās apdraud publisko kontroli, pārredzamību un iekļaujošu likumdošanas procesu un ierobežo jēgpilnu apspriešanos un parlamentārās debates; aicina Slovākijas iestādes pilnībā īstenot Komisijas un *GRECO* ieteikumus par līdzsvara un atsvara sistēmu, jo īpaši attiecībā uz faktisku sabiedrisko apspriešanu un ieinteresēto personu iesaisti likumdošanas procesā, cita starpā – risinot biežā paātrinātās procedūras izmantojuma problēmu; vēlreiz pauž bažas par žurnālistu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju piekļuvi informācijai, tostarp Augstākās revīzijas iestādes un Valdības biroja Kontroles nodaļas ziņojumiem;

17. stingri nosoda pieaugošo spiedienu uz pilsoniskās sabiedrības organizācijām, uzraugiem un tieslietu speciālistiem, ieskaitot administratīvo slogu un mēģinājumus deleģitimizēt to darbu; uzskata, ka šādas darbības apdraud pārskatatbildību un rezultatīvu pamattiesību aizsardzību; aicina Slovākijas iestādes izbeigt pilsoniskās sabiedrības organizāciju stigmatizēšanu un vajāšanu un nodrošināt, ka tiesību akti, kas ietekmē pilsonisko sabiedrību, arī attiecībā uz finansējumu un ziņošanu, pilnībā atbilst ES tiesību aktiem un starptautiskajām cilvēktiesībām, jo īpaši attiecībā uz tiesībām uz privāto dzīvi, vārda brīvību, pulcēšanās brīvību un biedrošanās brīvību;

18. aicina Slovākijas iestādes nodrošināt, ka vēlēšanu tiesību akti, tostarp par balsošanu pa pastu, un krimināLsankcijas, kas saistītas ar šādu tiesību aktu pārkāpumiem, pilnībā atbilst ES tiesību aktiem un starptautiskajām cilvēktiesībām, jo īpaši attiecībā uz tiesībām balsot un tikt ievēlētam, vārda brīvību un biedrošanās brīvību; atgādina, ka balsošanas pa pastu ierobežojumiem vajadzētu būt pienācīgi pamatotiem un samērīgiem, jo īpaši tad, ja nav pierādītu sistēmisku

trūkumu šādas balsošanas integritātes aspektā, un uzsver, ka ārvalstīs dzīvojošiem Slovākijas pilsoņiem ir jānodrošina vienlīdzīga piekļuve dalībai vēlēšanās;

19. aicina Slovākijas iestādes tiesību aktos un praksē nodrošināt, ka saskaņā ar ES tiesību aktiem un starptautiskajām cilvēktiesībām tiek rezultatīvi novērsta un apkarota vardarbība pret sievietēm un vardarbība ģimenē; vēlreiz uzsver, ka ir svarīgi bez kavēšanās ratificēt Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu un saskaņot juridisko izvarošanas definīciju ar starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem;

20. aicina Slovākijas iestādes, ņemot vērā pretreakciju, ko Slovākijā izraisījušas vairākas likumdošanas iniciatīvas, jo īpaši kopš 2023. gada, nodrošināt pilnīgu atbilstību saistībām garantēt faktisku, savlaicīgu un nediskriminējošu piekļuvi seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpei un tiesībām, tostarp piekļuvi drošiem un likumīgiem abortiem; atgādina, ka šīs saistības izriet no starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem un ir neatņemama daļa pamattiesību, tostarp tiesību uz privāto un ģimenes dzīvi, veselību un nediskriminēšanu, aizsardzībā;

21. aicina Slovākijas iestādes tiesību aktos un praksē nodrošināt, ka saskaņā ar ES tiesību aktiem un starptautiskajām cilvēktiesībām tiek faktiski aizsargātas LGBTIQ+ tiesības;

22. aicina Slovākijas iestādes tiesību aktos un praksē nodrošināt, ka saskaņā ar ES tiesību aktiem un starptautiskajām cilvēktiesībām tiek faktiski aizsargātas romu tiesības, jo īpaši attiecībā uz segregācijas izbeigšanu izglītībā, piekļuvi veselības aprūpei un policijas darbu; vēlreiz pauž bažas par to, kā tiek izmantoti Slovākijas romu kopienām paredzētie ES līdzekļi;

23. pauž īpašas bažas par minoritāšu tiesībām Slovākijā, ņemot vērā politisko diskursu, likumdošanas iniciatīvas un administratīvo praksi, kas var izraisīt diskrimināciju, stigmatizēšanu vai atstumšanu, un par īpašuma konfiskāciju ar atpakaļejošu spēku uz dažādas etniskās izcelsmes ES pilsoņu kolektīvās vainas pamata; uzskata, ka vēsturisku pārestību jautājums būtu jārisina ar dialogu, nevis nosakot krimināltatbildību; uzsver, ka minoritāšu tiesību aizsardzība ir viens no tiesiskuma un demokrātiskās pārvaldības pamatelementiem; aicina Slovākijas iestādes tiesību aktos un praksē nodrošināt, ka saskaņā ar ES tiesību aktiem un starptautiskajām cilvēktiesībām tiek faktiski aizsargātas pie minoritātēm piederīgo personu tiesības, jo īpaši attiecībā uz vārda brīvību un tiesībām uz īpašumu;

24. pauž nopietnas bažas par administratīvajām un tiesu praksēm, kurās iesaistīts Slovākijas Zemes fonds un Slovākijas Republikas Valsts

mežu uzņēmums un kuru rezultātā, balstoties uz pēckara dekrētiem, bez kompensācijas tiek konfiscēta zeme un meži; aicina Slovākijas iestādes atcelt Krimināl kodeksa grozījumu, apturēt visu attiecīgo tiesvedību un izbeigt jebkādu notiekošu zemes konfiskāciju;

25. aicina Slovākijas iestādes izmeklēt sistēmiskās nepilnības, kas joprojām pastāv tādu sūdzību izskatīšanā, kuras iesniegtas par sliktu policijas izturēšanos, ieskaitot objektīvas un rezultatīvas izmeklēšanas trūkumu attiecībā uz ticamiem apgalvojumiem par sliktu izturēšanos; aicina stiprināt garantijas pret sliktu tiesībaizsardzības iestāžu izturēšanos, tostarp institucionālās neatkarības garantijas, iedarbīgus pārraudzības mehānismus un pienācīgas procesuālās garantijas, lai nodrošinātu pārskatatbildību un sabiedrības uzticēšanos tiesībaizsardzības iestādēm;

26. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, Eiropas Padomei, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijai un Apvienoto Nāciju Organizācijai.